

ქ. თბილისის მართვის მუნიციპალური ორგანოს - მერიის ძალისხმევები მოსახლეობის დასაქმების უზუნველყოფაში

Efforts of the Municipal Government of the City of Tbilisi - the Mayor's Office to ensure Employment of the Population

მარია ხვადაგიანი

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის დოქტორანტი

Marika Khvadagiani

PhD Student of Georgian Technical University

DOI: <https://doi.org/10.52340/gbsab.2024.51.09>

აბსტრაქტი

სტატიაში - ქ. თბილისის მართვის მუნიციპალური ორგანოს - მერიის ძალისხმევები მოსახლეობის დასაქმების უზუნველყოფაში - წარმოდგენილი და შეფასებულია მერიის მიერ შემუშავებული და 2018 წლიდან ამოქმედებული განათლების და დასაქმების პროგრამა სახელწოდებით „ისწავლე და დასაქმდი“. ეს პროგრამა გულისხმობდა ქ. თბილისში რეგისტრირებულ უმუშევარ ადამიანების გადამზადებას მათ მიერ არჩული პროფილით ყოველგვარი სწავლის გადასახდის გადახდის გარეშე. ამ საქმეში მერიამ პარტნიორებად აირჩია სამი კოლეჯი - „სპექტრი“, „მერმისი“, „იკაროსი“ და „გლდანის პროფესიული მომზადების ცენტრი“. ამის გრდა, პარტნიორებად დამტკიცდა 100-ზე მეტი საწარმო და დაწესებულება, სადაც სტუდენტები გაივლიდნენ პრაქტიკას და შემდეგ დასაქმდებიან კიდევ.

აღნიშნული პროგრამა დღესაც 40-ზე მეტ სპეციალობაში ხორციელდება. გადამზადებულია 6 500 ადამიანი, საიდანაც დასაქმდა 70%. მერიას გადაწყვეტილი აქვს 2023-2025 წლების პერიოდში ამ პროგრამაში ჩართოს კიდევ 10 000 უმუშევარი.

სტატიაში ქ. თბილისის მერიის ეს ძალისხმევა უაღრესად დადებითად არის შეფასებული და გამოთქმულია აზრი პერმანენტულად მისი გაგრძელების შესახებ.

საკვანძო სიტყვები: მერიის ძალისხმევა; დასაქმება; პროგრამა „ისწავლე და დასაქმდი“; მომავლის პროფესია.

Abstract

The article “Efforts of the Municipal Government of the City of Tbilisi - the Mayor’s Office to ensure Employment of the Population” - an education and employment program under the name “Study and Work” developed and implemented by the Mayor’s Office since 2018 is presented and evaluated. This program implied the training of unemployed people registered in the city of Tbilisi in the profile of their choice without paying any tuition fees. At the same time, the Mayor’s Office chose three colleges as partners - “Spectri”, “Mermis”, “Ikaros” and “Gldani Vocational Training Center”. In addition, more than 100 enterprises and institutions have been approved as partners, where students will undergo internships and then be employed. This program is already being implemented in more than 40 specialties. 6,500 people were trained, 70% of them were employed. The Mayor’s Office decided to include another 10 thousand unemployed in this program in the period 2023-2025.

In the article, this attempt by the Tbilisi City Hall was assessed very positively and an opinion was expressed about its continuation on an ongoing basis.

Keywords: Major’s office Efforts; employment; Program “Study and Work”; the profession of the future.

შესავალი. უმუშევრობა ქრონიკული პრობლემაა. მისი გავრცელების ბუნებრივ დონედ 5-7% ითვლება. მსოფლიოში უმუშევრობის ყველაზე დაბალი დონე იაპონიაშია (3-4%). უმუშევრობის მხრივ, განსაკუთრებით მძიმე მდგომარეობა განვითარებად ქვეყნებს აქვთ. მათ რიცხვშია საქართველოც. 2022 წელს საქართველოში უმუშევრობის დონე 17,3%-ს, ხოლო ქ. თბილისში 23,5% შეადგენდა. კვლევებით აღმოჩნდა, რომ ქ. თბილისის მოსახლეობაში უმუშევრობის ასეთი მაღალი დონე სამუშაო ადგილების დეფიციტით კი არ იყო გამოწვეული, არამედ, უმუშევარი ადამიანების პროფესიული ცოდნის შეუსაბამობით შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან. ნაწილობრივ ეს გამოიწვია

პროფესიების დაძველებამ, ნაწილობრივ კი, შესაბამის საგანმანათლებლო დაწესებულებებში კადრების სათანადო დონეზე მოუმზადებლობამ.

გაიცნობიერა რა ეს მდგომარეობა ქ. თბილისის მერიამ, თავის თავზე აიღო ამ მდგომარეობის გამოსწორება. წინამდებარე სტატიაში თბილისის მერიის ამ ინიციატივაზე და მის შედეგებზე გვქნება საუბარი.

ძირითადი ტექსტი. უმუშევარი მოსახლეობის დასაქმება ქ. თბილისის მერიის ერთი ძირითადი ფუნქციაა. ამ საქმეს ქ. თბილისის მერიაში ხელმძღვანელობს მერიის კულტურის, განათლების, სპორტის და ახალგაზრდულ საქმეთა საქალაქო სამსახური. აღნიშნულმა სამსახურმა ამ მიმართულებით 2017 წელს შეიმუშავა და 2018 წელს აამოქმედა პროფესიული განათლების და დასაქმების ხელშეწყობის პროგრამა - „ისწავლე და დასაქმდი“.

უნდა ავლნიშნოთ, რომ უმუშევრობის იმ ფონზე, რაც ქ. თბილისში იმ დროისთვის არსებობდა, ამ პროგრამის ამუშავება მეტად მნიშვნელოვანი საქმე იყო. აღსანიშნავია ისიც, რომ ამ სფეროში მსგავსი მასშტაბის ღონისძიება ქ. თბილისის მერიას 2018 წლამდე არ განუხორციელებია. ასე რომ, ქ. თბილისის მუნიციპალური მართვის ორგანოს არსებობის მთელი პერიოდის განმავლობაში ეს იყო პირველი ასეთი მასშტაბის ღონისძიება, რომელმაც როგორც ელოდნენ, დიდი კმაყოფილებაც გამოიწვია ქალაქის მოსახლეობაში.

პროგრამა - „ისწავლე და დასაქმდი“ გულისხმობს ქ. თბილისში რეგისტრირებულ უმუშევარი ადამიანების (ასაკი: 18 წელი და მეტი) გადამზადებას მათ მიერ არჩეული პროფილით ყოველგვარი სწავლის გადასახადის გარეშე (ხარჯები ფინანსდება ქ. თბილისის ბიუჯეტიდან). გადამზადება მოკლევადიანია - 1,5-3,5 თვე.

საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე ქ. თბილისის მერიამ პროგრამის პარტნიორებად აირჩია სამი კოლეჯი. ესენია: „იკაროსი“, „მერმისი“, „სპექტრი“ და გლდანის პროფესიული მომზადების ცენტრი. ამ ორგანიზაციებში გადამზადება მიმდინარეობს დღეს შრომის ბაზარზე მოთხოვნად სახელობო პროფესიებში, კერძოდ:

კოლეჯი „სპექტრი“:

1. ამზომველ-გეოდეზისტი.
2. შემდუღებელი.
3. სანტექნიკისა და გათბობა-წყალმომარაგების სისტემების მემონტაჟე.

4. ელექტრიკოსი.
5. კონდიციონერების სისტემის მემონტაჟი.
6. სხვადასხვა მასალის დამუშავება თანამედროვე CAM პროგრამების გამოყენებით. 3D მოდელირება და რთული მრავალკომპონენტური ნაკეთობების პროექტირება, 2 ჯგუფი 30 მსმენელი.
7. მძიმე სამშენებლო ტექნიკის (ავტოგრეიდერის, სატვირთველის და ჰიდრაულიკური ექსკავატორის) ოპერატორი.

გლდანის პროფესიული მომზადების ცენტრი:

1. ტანსაცმლის დიზაინი და კერვა.
2. ავტომობილის შემკეთებელი ელექტროტექნიკოსი.
3. ინფორმაციის ტექნოლოგია.
4. კომპიუტერული გრაფიკოსი (რასტრული გამოსახულების შექმნა და დამუშავება).
5. კომპიუტერული ქსელისა და სისტემების ტექნიკოსი.
6. სალაროს ოპერაციების განხორციელებისას საექვო და დაზიანებული (ეროვნული, უცხოური) ვალუტის გამოვლენა და მათი დამცავი ნიშნების ამოცნობა.
7. სალაროს ოპერაციების განხორციელება.
8. მსუბუქი ავტომობილის დიაგნოსტირება.

კოლეჯი „მერმისი“:

1. ტყავის აქსესუარების კერვა.
2. მზარეული.
3. ქალის ტანსაცმლის კონსტრუირება.
4. კომპიუტერული გრაფიკული პროგრამები რიცხვითი პროგრამული დანადგარებისთვის.
5. ძრავის კვების სისტემის დიაგნოსტიკა და სერვისი.

კოლეჯი „იკაროსი“:

1. კონდიტერი (პურ-ფუნტუშეული).
2. საკონდიტრო ნაწარმის მომზადება.
3. საიუველირო საქმის მასალათმცოდნეობა (ძვირფასი ქვების და ლითონების გარჩევა და შეფასება).
4. მეზალე დეკორატორი.

5. კვების და სასმელების მომსახურება (F&B).
6. მზარეული - კერძების მომზადების ტექნოლოგია.
7. კონდიტერი (საკონდიტრო დიზაინი - შოკოლადი - კარამელი - მარციპანი).
8. მზარეული (ქართული სამზარეულო).
9. დასუფთავების მომსახურების უზრუნველყოფა.
10. ყასაბი - ხორცის დამუშავება და ხორცპროდუქტების მომზადება.
11. თევზის გადამუშავება და თევზის პროდუქტების მომზადება.
12. ტორტების ცხობა, გაფორმება.
13. ესთეტიკური კოსმეტოლოგია.
14. კინოლოგის ასისტენტი.
15. ვეტერინარ-ასისტენტი.

ამის გარდა, მერიამ შეარჩია და დაამტკიცა პარტნიორი კომპანიებიც, სადაც სტუდენტები სწავლის პერიოდში გაივლიდნენ პრაქტიკას, სწავლის დამთავრების შემდეგ კი დასაქმდებოდნენ. ეს კომპანიებია:

1. შპს „ჰიდროსერვისი“.
2. შპს „ჯორჯიან უოთერ ენდ ფაუერი“.
3. შპს „ჯეოსტილი“.
4. შპს „ჯეორჯიან პროდუქტი“.
5. შპს „ოცნების სახლი“.
6. შპს „მეტალტექნიკა“.
7. შპს „თერმოინდუსტრია“.
8. შპს „ელიტა ბურჯი“.
9. შპს „გრაალი 92“ (ლითონკონსტრუქციის ქარხანა).
10. შპს „გორგია“.
11. შპს „ხალი სამსენებლო კომპანია“.
12. შპს „Tissue Paper“
13. შპს „Favorite“
14. შპს „Aqualine“ „აკუალინე“.
15. შპს „საგა იმპექსი“.
16. შპს „ჰიუნდაი ავტო ჯორჯია“.
17. შპს „ჰაიდელბერგცემენტ ჯორჯია“.

18. შპს „ფუდმარტი“.
19. შპს „ფინანსები“.
20. შპს „ტექნოჰაუსი“.
21. შპს „სანტექ სერვისი“.
22. შპს „რამ მოტორსი“.
23. შპს „მათე მოტორსი“.
24. შპს „კომპიუტერულ ტექნოლოგიების აკადემია „სითიეი““.
25. შპს „კარფური“.
26. შპს „კავკასუს როულ პროჯექტი“.
27. შპს „იფქლი“.
28. შპს „იფანი“.
29. შპს „ინთეგრითი“.
30. შპს „თეგეტა მოტორსი“.
31. შპს „ვოლვო“.
32. შპს „ვებმეიქერი“.
33. შპს „ელიტ სერვისი“.
34. შპს „ელიტ მოტორსი“.
35. შპს „ელემენტ კონტრაქშენი“.
36. შპს „ასპ-ჯორჯია“.
37. შპს „ა-მარტი (მვირფასი ქვების და ლითონების აუდიტორული კომპანია).
38. შპს „ჰუმანოიდ ჯორჯია“.
39. შპს „წისქვილი“.
40. შპს „ჩემო კარგო“.
41. შპს „ჩემი სახლი“.
42. შპს „შერატონი“.
43. შპს „ნეოტექი“.
44. შპს „მოდერნ ვილა“.
45. შპს „მეგა დორსი“.
46. შპს „მატერია“.
47. შპს „მაი ჰოსპიტალიტი“.
48. შპს „ლარგო“.

49. შპს „იფანი“.
50. შპს „იბერია ავტოჰაუსი“.
51. შპს „ილისელები პრინტი“.
52. შპს „თამარისი“.
53. შპს „ვოგი“.
54. შპს „ელსელემა“.
55. შპს „ანაგი“.
56. შპს „ანაბეჭდი“.
57. შპს „ამბასადორი“.
58. შპს „ავტო სერვისი დიდი დილომი“.
59. შპს „ავთანდილ ცეკვიტინიძე“.
60. შპს „ჰაიდელბერგცემენტ კაუკასუსი“.
61. შპს „შნო“.
62. შპს „სქაი ჰაი“.
63. შპს „სუფთა სახლი“.
64. შპს „ოპ არტი“.
65. შპს „მეტალ გრუპი“.
66. შპს „ევრო მასტერი“.
67. შპს „გეო-სექტინგი“.
68. შპს „პროექტმსენკომპანია“.
69. შპს „ვაით ჯგუფი, სამსენებლო რენოვო“.
70. შპს „ევროტექსი“.
71. შპს „ჩემი ოფისი“.
72. სსტც „დელტა“.
73. სს „თრიალეთი“ (ხელოსანთა ქალაქი)
74. სს „აეროსტრუქტურების ტექნოლოგიები ციკლონი“.
75. სს „ხალიკ ბანკი საქართველო“.
76. სს „ბორუსან მაქინა“.
77. „სასტუმრო შერატონი“.
78. „სასტუმრო კრომპალასი“.
79. „სასტუმრო ბილთმორი“.

80. „სამრეცხაო TLS“.
81. რესტორნების ქსელი: „ჯი ემ თი მთაწმინდა“.
82. „პური გულიანი“.
83. „მარშე“.
84. შპს მისო ლდიერ კრედიტი“.
85. შპს „კრედექსი“.
86. შპს „სტაგი პრინტი“.
87. შპს „სოფთმასტერი“.
88. შპს „საბანკო სწავლების ცენტრი“.
89. შპს „მეგაფლექსი“.
90. შპს „მეგაპლიუსი“.
91. შპს „გეოქსი“.
92. შპს „Nia-Nia“.
93. შპს „Flexmedia“.
94. შპს „ნიკ მოტორსი“
95. შპს „ვისოლ ავტო სერვისი“.
96. შპს „დაირექტ დებიტ ჯორჯია“
97. შპს „მწვანე სტუდია“.
98. შპს „ლინგვო სტუდია“.
99. სს „ლიბერთი ბანკი“.
100. „ნიკოლი“.
101. „ბარაკონი“.
102. შპს „საუნჯე“.
103. შპს „ლსლ და კომპანია“.
104. შპს „აიტი კრაფტი“.
105. შპს „ავტომოტივი“.
106. შპს „ჯი თი მოტორსი“.
107. სს „გუდვილი“.
108. სს „ფრანს ავტო“.
109. სს „კრედო ბანკი“.
110. „მაუდი“.

ზემოთდასახელებული პროგრამის ფარგლებში ქ. თბილისის უმუშევრობის მომზადება-გადამზადება ზემოთდასახელებულ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში (სამი კოლეჯი და ერთი პროფესიული ცენტრი) 40-ზე მეტ სპეციალობაში ხორციელდება. თითოეული სპეციალობის შიგნით კი ვიწროსპეციალობების დიდი სიმრავლეა. ასე რომ, ხელობაში მომზადება-გადამზადების მსურველებს ქალაქ თბილისის მერიის მიერ პროფესიის არჩევანის დიდი სპექტრი აქცვთ შეთავაზებული. ამის წარმოსადგენად მოვიყვანთ რამდენიმე მაგალითს:

მშენებლობა:

- ამზომველ-გეოდეზისტი.
- ფილამწყობი.
- ელექტრიკოსი.
- შემდუღებელი.
- კონდიციონერების სისტემის მემონტაჟე.
- სანტექნიკისა და გათბობის სპეციალისტი.
- წყალგამაცხელებელი სისტემის მემონტაჟე.
- მღებავი.
- მძიმე სამშენებლო ტექნიკის (ავტოგრეიდერი, სატვირთველი და ჰიდრაულიკური ექსკავატორი) ოპერატორი.
- შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტი.
- დეკორატიული ლესვის სპეციალისტი.

დიზაინი:

- მასიური ხის ავეჯის რესტავრატორი.
- გრაფიკული დიზაინი.
- დურგალი (ლამინირებული ავეჯის დამზადება, კონსტრუირება და აწყობა).
- მებაღე-დეკორატორი.
- სამკერვალო ნაწარმის სპეციალისტი.
- ტყავის აქსესუარების მკერავი.
- ტანსაცმლის დიზაინის და კერვის ოსტატი.
- ტიხრული მინანქრის სპეციალისტი.
- ქალის ტანსაცმლის კონსტრუირების სპეციალისტი.
- ხეზე მხატვრული კვეთის ოსტატი.

ინჟინერია და ინფორმაციული ტექნოლოგიები:

- ინფორმაციული ტექნოლოგიის სპეციალისტი.
- ვერ-დეველოპმენტი.
- კომპიუტერული ქსელისა და სისტემების ტექნიკოსი.
- სხვადასხვა მასალის დამუშავება თანამედროვე CAM პროგრამის გამოყენებით, 3D მოდელირება და რთული მრავალკომპონენტური ნაკეთობების დამპროექტებელი.
- კომპიუტერული გრაფიკული პროგრამების საშუალებით რიცხვითი პროგრამული დანადგარების მმართველი CNC ლაზერული ჭრის დანადგარები).
- პროგრამირების ძირითადი კურსის მცოდნე.
- ფრონტ ენდ დეველოპმენტი React
- მობილ დეველოპმენტი React Native
- ბექ ანდ დეველოპმენტი Python
- ციფრული პროდუქტების ტესტირების მცოდნე.
- დიზაინის (ვებ-დიზაინი) სპეციალისტი.
- სოციალური მედიის მართვის სპეციალისტი.

ტრანსპორტი:

- ძრავის კვების დიაგნოსტიკა და სერვისი.
- ძრავის შემკეთებელი.

სურსათის ტექნოლოგია:

- მზარეული.
- კონდიტერი.
- კონდიტერი (პურ-ფუნთუშეულის).
- საკონდიტრო დიზაინის (შოკოლადი, კარამელი, მარცეპანი) სპეციალისტი.
- ტორტების ცხობა-დეკორის მცოდნე.
- სასაწყობე ლოგისტიკის სპეციალისტი.
- სამრეცხაოს მომსახურების ოსტატი.
- თევზის გადამუშავების და თევზის პროდუქტების მომზადების სპეციალისტი.
- ხორც-პროდუქტების დამუშავების ტექნიკოსი.

საფინანსო სექტორი:

- სალაროს ოპერაციების განმხორციელებელი (მოლარე).

➤ საიუველირო საქმის მცოდნე.

ვეტერინარია:

➤ ვეტერინარის ასისტენტი.

➤ კინოლოგის ასისტენტი.

➤ გრუმინგის სპეციალისტი.

ჯანდაცვა:

➤ ესთეტიკური კოსმეტოლოგიის სპეციალისტი (ასისტენტი).

ტურიზმი:

➤ სასტუმრო საქმის (მიღება, განთავსება, დაჯავშნა) მწარმოებელი.

➤ სასტუმროს დასუფთავების მომსახურე.

➤ კვებისა და სასმელების მომსახურე.

➤ ბართენდერი.

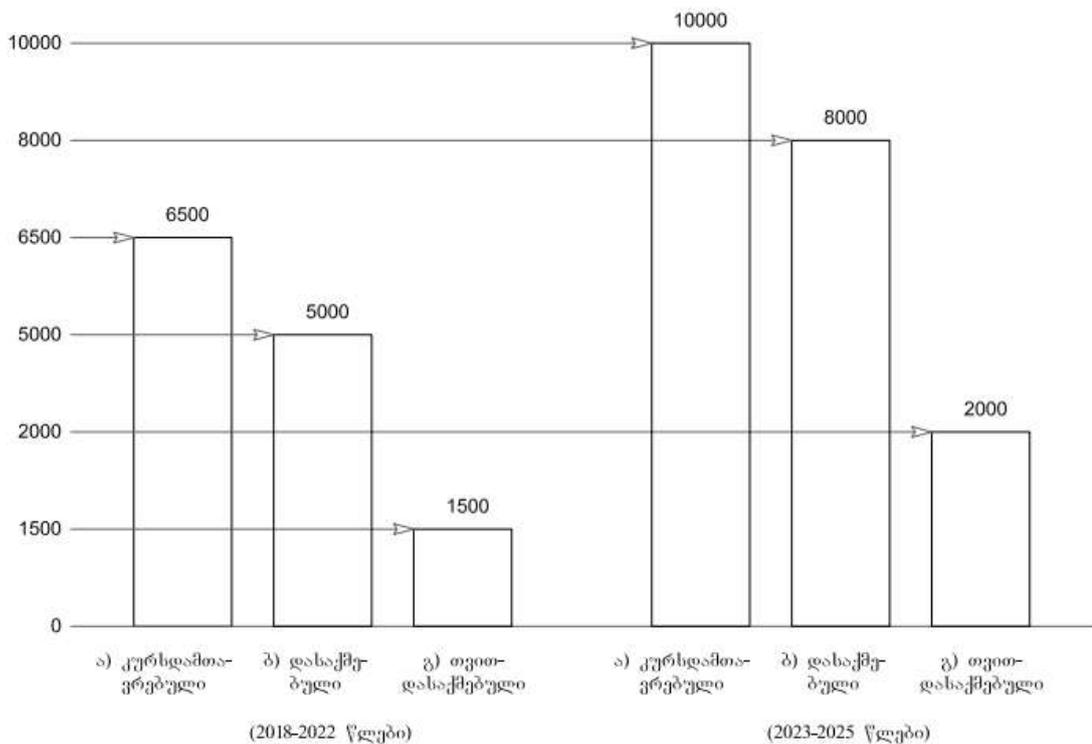
➤ ტუროპერატორი.

➤ სომელიე.

კინოინდუსტრია:

➤ კინოგანმათებლების/გრიჰის საქმიანობის მცოდნე.

დასახელებულ კურსებზე სწავლება ყველა მიმართულებით თეორიულ-პრაქტიკულია: ლექცია, ჩვენება-დემონსტრირება, პრაქტიკული სავარჯიშოების შესრულება. 2023 წლის სექტემბრისთვის გადამზადებული იყო 6500 მოქალაქე, რომელთაგან დასაქმდა 5000, ანუ დასაქმების მაჩვენებელმა 70%-ს გადააჭარბა (იხ. ნახაზი 1). ქ. თბილისის მერიის განცხადებით, 2023-2025 წლებში პროგრამაში ჩაირთვება 10 000 მოქალაქე [www.dasakmdi.ge], საიდანაც დასაქმდება სულ მცირე 8000 მოქალაქე.

ნახაზი 1. ქ. თბილისის მერიის მიერ უმუშევარი მოქალაქეების გადამზადება-დასაქმების მაჩვენებლები

ცხადია, ქ. თბილისის მერიის მიერ გატარებული ეს ღონისძიება მეტად მისასალმებელია და იგი აუცილებლად უნდა გაგრძელდეს. მეტიც, ეს ღონისძიება უნდა დაწყებულიყო საქართველოს დამოუკიდებლობის მოპოვების პერიოდიდან, რადგან კატასტროფული უმუშევრობა საქართველოში და მათ შორის ქ. თბილისში, იმ პერიოდიდან დაიწყო. ამ პრობლემის მოსაგვარებლად მაშინ მიღებული არაერთი სამთავრობო დადგენილება შეგვიძლია დავასახელოთ [საქართველოში ეკონომიკური განვითარებისა და სიღარიბის შემცირების სტრატეგია. თბ., 2002 წ. ნოემბერი. ერთიანი საქართველო სიღარიბის გარეშე. თბ., 2009. თებერვალი; საქართველოს გრძელვადიანი ეკონომიკური განვითარების კონცეფცია. თბ., 2013; დასაქმების პრობლემები და სახელმწიფო პოლიტიკა დასაქმების სფეროში. საქართველოს პარლამენტი. თბ., 2018.], რომლებიც საჯაროდ გაჟღერდა, მაგრამ „ქალაქზე დაწერილი“ დარჩა. ამის მიზეზი ბიუჯეტის დეფიციტი იყო, და, ალბათ, კიდევ საბაზრო ეკონომიკის შესახებ ცოდნის უკმარისობა. ამ მიზეზით გასული 30-32 წლის განმავლობაში საქართველოში, მ. შ. ქ. თბილისში უმუშევრობის ფაქტიური დონე საგრძნობლად აღემატებოდა მის ბუნებრივ დონეს (5-7%), ამიტომაც ქვეყანა ჩაითვალა განვითარების გზაზე მდგომ ღარიბ ქვეყანად.

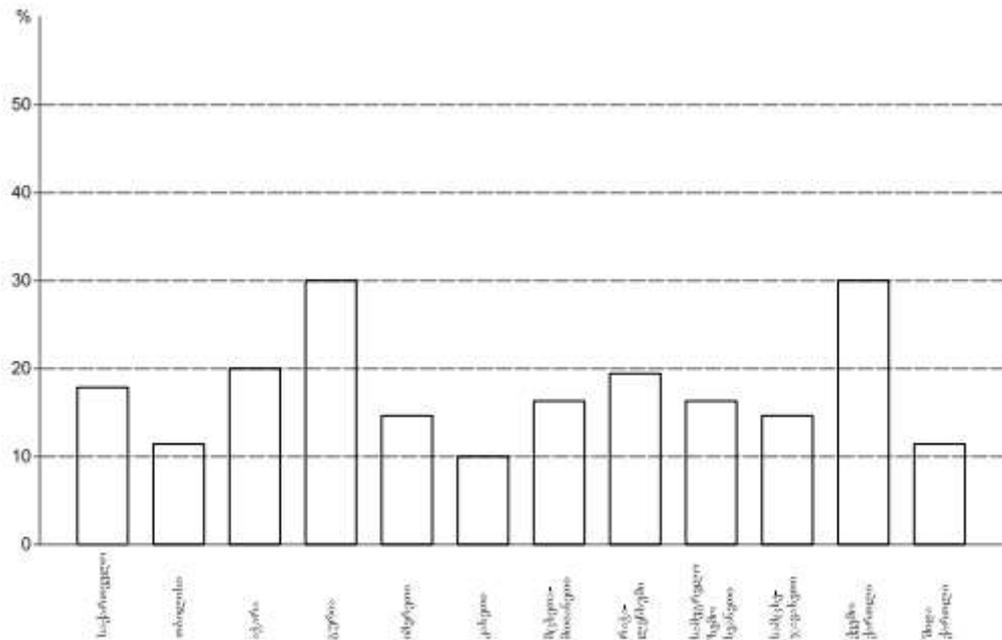
დღეს საქართველო საშუალოზე მაღალი შემოსავლების ქვეყანად ითვლება, მაგრამ ეს მაჩვენებელი საშუალოა, გაშუალებულია მდიდრებიდან დარიბებზე, ანუ საშუალოზე მეტი შემოსავალი საქართველოში არა აქვს ყველას. მთლიანი შიგა პროდუქტი მიმდინარე ფასებში ერთ სულზე 2021 წელს ქ. თბილისში ყველაზე მაღალი იყო და შეადგენდა 21866 ლარს, რაც 2,6-ჯერ აღემატებოდა საქართველოს ყველაზე დაბალი დონის რეგიონის (გურიის) შესაბამის მაჩვენებელს, ხოლო 1,5-ჯერ საქართველოს საშუალო მაჩვენებელს [მიქელაძე გ., ოქრუაშვილი მ., 2023, გვ. 102]. ასეთ ვითარებაშიც კი, ქ. თბილისში 2021 წელს სიღარიბის აბსოლუტურ ზღვარს ქვევით მცხოვრები მოსახლეობის წილი 13,9%-ს შეადგენდა (იხ. ნახაზი 2). ორი აზრი არ არის, რომ სიღარიბის ძირითადი მიზეზი უმუშევრობაა და რადგან 2021 წელს იგი ქ. თბილისში ასეთი მაღალი იყო, ცხადია, უფრო მაღალი იქნებოდა 2018 წლამდე, ანუ პროგრამა - „ისწავლე და დასაქმდი“-ს ამუშავებამდე. ამდენად, ამ პროგრამის შემუშავება-ამოქმედებით ქ. თბილისის მართვის მუნიციპალურმა ორგანომ - მერიამ თავის საქმიანობის შეფასებაში ერთი მაღალი ქულა ჩაიწერა. როგორც ავღნიშნეთ, მერიის ეს ინიციატივა უნდა გაგრძელდეს მანამ, სანამ, თბილისში უმუშევრობის დონე ბუნებრივ დონეს არ გაუტოლდება. როგორც ჩანს, ეს ასეც არის ჩაფიქრებული, რადგან, მათი მხრიდან გაცხადებულია 2023-2025 წლებში პროგრამაში დამატებით 10 000 თბილისელი მოქალაქის ჩართვა და პარტნიორ კომპანიების და პარტნიორ-კოლეჯების დამატებაც.

ზემოთგანხილული სიტუაცია, ცხადია, გვამღევეს უფლებას დადებითად შევაფასოთ ამ სფეროში ქ. თბილისის მერიის საქმიანობა, თუმცა, ქ. თბილისის მოსახლეობის უმუშევრობის იმ ფონზე, რომელიც დღეს თბილისში არსებობს ამ პროგრამის მეშვეობით 8-10 ათასი მოქალაქის დასაქმება სიტუაციას რადიკალურად ვერ შეცვლის. ჩვენი ღრმა რწმენით დასახელებულმა პროგრამამ, რომ ქ. თბილისის მოსახლეობის დასაქმებაში გარღვევა მოახდინოს იგი ორი მიმართულებით უნდა გადაპროექტდეს:

1. უმუშევარი მოქალაქეებისთვის იგი სავალდებულო უნდა გახდეს (დღეს იგი სარეკომენდაციო ხასიათს ატარებს).

2. გადამზადებამ უნდა მოიცვას უმაღლესი განათლების პროფესიები (დღეს გადამზადება ხდება მხოლოდ პროფესიული განათლების (კოლეჯები), ანუ ხელობის დაუფლების კუთხით).

3. მომზადება საჭიროა მოხდეს „მომავლის“ პროფესიებში.

ნახაზი 2. სიღარიბის აბსოლუტურ ზღვარს ქვევით მყოფი მოსახლეობის წილი საქართველოში რეგიონების მიხედვით
 წყარო: მიქელაძე გ., ოქრუაშვილი მ. ეკონომიკური განვითარების ასიმეტრია საქართველოში. ჟ. «ეკონომისტი». #3. 2023. გვ. 102.

4. უმუშევარი მოქალაქეების გადასამზადებლად ქ. თბილისის მერიამ სპეციალურად უნდა დააფუძნოს თავის დაქვემდებარებაში და თავის კონტროლის ქვეშ სტაციონალური მომზადება-გადამზადების სამეწარმეო სკოლა, რომელსაც ექნება 4 განყოფილება: 1) უმაღლესი სწავლების; 2) პროფესიული (სახელობო) სწავლების; 3) უმაღლეს პროფესიებში გადამზადების; 4) მომავალ პროფესიებში მომზადება-გადამზადების.

ჩვენ ვთვლით, რომ ის რაც ქ. თბილისის მერიის მიერ კეთდება პროფესიულ ხელობებში გადასამზადებლად სრულიად საკმარისია ამ ხელობებში (ელექტრიკოსი, ამზომი გეოდეზისტი, მზარეული, მკერავი, მეზაღე, დეკორატორი, ვეტერინარის ასისტენტი, კონდიტერი, ტანსაცმლის კონსტრუირებელი, შემდუღებელი, ვებ-დეველოპმენტი, ბართენდერი, სიმელიე, ტუროპერატორი და სხვა და სხვა) შრომის ბაზარზე არსებული მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად, მაგრამ დღევანდელ შრომის ბაზარზე განსხვავებული მოთხოვნილებებიც უმაღლეს პროფესიებშიც წარმოიშვა. ესენია ახალი პროფესიები. მეტიც, დღეს თუ არა, ხვალ შრომის ბაზარი გამოწვევად წარმოგვიდგენს მომავლის პროფესიებს, რომლის მომზადებაზე ეხლავე უნდა დავიწყოთ ზრუნვა. სხვადასხვა კვლევებზე და უცხოელ მეცნიერთა ასევე სხვადასხვა შეხედულებებზე

დაყრდნობით ქართველი მეცნიერი გ. ჯოლია ასეთ „სახვალიო“ პროფესიებად თვლის [ჯოლია გ. 2021. გვ. 310-312; Формирование цифровой... 2018. с.580-582]:

- კომპოზიტ-ინჟინერს (3D ბეჭდვის და რობოტოტექნიკის სპეციალისტი და საკუთრების დამცველი);
- ბიოჰაკერის (მოლეკულური ბიოლოგიის მკვლევარი);
- ციფრული მარკეტოლოგის (ციფრული ბაზრის სპეციალისტი);
- კოსმოგეოლოგი (კოსმოსში წიაღისეულის მკვლევარი);
- ბლოკჩეინლოიერს (ბლოკჩეინის ტექნოლოგიის სამართლებრივად მარეგულირებელი).
- IT-მედიკოსის (სამედიცინო მოწყობილობების პროგრამული უზრუნველყოფის სპეციალისტი);
- ურბანისტ IT-ეკოლოგის (ეკოლოგიურად სუფთა, მწვანე ქალაქების დამპროექტებელი);
- შოურანერის (ციფრული მედიაპროექტი) შემქმნელი და ხელმძღვანელი) და მრავალი სხვა.

დასკვნა. მაშასადამე, ის რაც ქ. თბილისის მერიამ პროგრამა „ისწავლე და დასაქმდი“-ს ამუშავებით ქ. თბილისის მოსახლეობის დასასაქმებლად გააკეთა, კარგია, მაგრამ არასაკმარისია. საჭიროა მსგავსი პროგრამა შემუშავდეს და ამოქმედდეს ქალაქ თბილისის უმუშევარ უმაღლესკურსდამთავრებულთა გადასამზადებლადაც. და, აგრეთვე, მომავლის პროფესიებში მოსამზადებლადაც. საჭიროა მერიამ დააპროექტოს თავის დაქვემდებარებაში ამოქმედოს დღეს მოთხოვნად პროფესიებში და მომავლის პროფესიებში მომზადება-გადასამზადებელი სკოლა. ჩვენ მას ვუწოდეთ „თბილისის მუნიციპალური სამეწარმეო სკოლა“.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. ქ. თბილისის მერიის 2022 წლის წლიური ანგარიშგება (www.dasakmdi.ge)
2. საქართველოში ეკონომიკური განვითარების და სიღარიბის შემცირების სტრატეგია. თბ., 2002.
3. ერთიანი საქართველო სიღარიბის გარეშე. თბ., 2009.
4. „საქართველო - 2020“. თბ., 2013.

5. დასაქმების პრობლემები და სახელმწიფო პოლიტიკა დასაქმების სფეროში. საქართველოს პარლამენტი. თბ., 2018.
6. მიქელაძე გ., ოქრუაშვილი ე. ეკონომიკური განვითარების ასიმეტრია საქართველოში. ჟ. „ეკონომისტი“. #3. 2023.
7. ჯოლია გ. განათლება და დასაქმება ციფრულ სამყაროში. თბ., 2021.